Kardos László kitüntetése

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Kardos László* akadémikusnak, nyugalmazott egyetemi tanárnak tudományos, kiemelkedő oktatói és irodalmi munkássága elismeréseként, 80. születésnapja alkalmából a Magyar Népköztársaság Zászlórendje kitüntetést adományozta.

A kitüntetést Trautmann Rezső, az Elnöki Tanács helyettes elnöke adta át. Jelen volt a kitüntetés átadásánál *Kornidesz Mihály*, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője és *Molnár Ferenc* kulturális minisztériumi államtitkár. (MTI)

Patt...

Patthelyzet! — ezzel jellemezte nemrégiben az Autó-Motor egyik száma a használt autók vételének-eladásának szabadpiacán kialakult helyzetet. Vasárnaponként az autópiacokon ezerszám kínálják ugyanis eladásra a használt autókat, a megszokott módon irreális és csillagászati árakon, s akad is ezerszám nézelődő és érdeklődő, csak éppen vevő van kevés. Többnyire ugyanis a nézelődők többsége is leendő eladó, akinek hamarosan érkezik az új kocsija, s igyekszik tapasztalatokat szerezni, mit is kaphat egy-két hónap múltán saját, eladásra szánt autójáért. S mivel érdeklődésére csillagászati árakat hall, elégedetten távozik, hogy egy hónap múlván ő is csillagászati árakat soroljon a majdani érdeklődőknek, s végül is ő se tudja eladni kocsiját a várt áron...

•

Patthelyzet a javából. Úgy tűnik, mintha kezdenének egészséges tendenciák eluralkodni az autópiacon, amit sok éven át a tekintélyes feszültségek jellemeztek, s még ma is igencsak ez nyomja rá a bélyegét az egész piacra. Alighanem sokan emlékeznek még a két-három évvel ezelőtti biztató időszakra, amikor már néhány hónapos várakozás után meg lehetett kapni egyes autótípusokat, s amikor a Merkur úgy nyilatkozott, hogy az ötéves terv végére megoldódnak az autópiac feszültségei, hogy akkor már minimális várakozás után kaphatják meg a legtöbb típust a vásárlók. Aztán hirtelen az égig szökött a kereslet, százezerszám gyültek föl az előjegyzések új autóra, s most sokkal rosszabb a helyzet, mint volt három éve, hiszen az átlagos várakozási idő több mint három évre növekedett.

A kereslet ily gyors növekedését nyilván az váltotta ki, hogy abban az időszakban meglehetősen gyorsan emelkedett az életszínvonal, s egyre több fiatal család jutott túl az alapkérdés, vagyis a lakásgond megoldásán. A kereslet gyors növekedése természetesen egyaránt érzékeltette hatását az új autók és a használt kocsik piacán; az előbbinél az előjegyzések száma szökött fel, az utóbbinál pedig ismét emelkedtek, irreálissá nőttek az árak. Az árak emelkedése pedig megint csak növelte az új kocsik iránti keresletet, hiszen sok autós jött rá: most érdemes újat venni, amikor jó áron adhat túl a régin.

Csakhogy újabban, egyelőre éppen csak érzékelhetően, ismét változások következtek be az autópiacon, ami végül is azzal biztat, hogy a kereslet-kínálat törvényszerűségei lassacskán maguktól rendezni fogják a piaci viszonyokat, s ez a mesterségesen földuzzasztott kereslet belátható időn belül ismét visszazökken a maga egészséges medrébe. Kérni lehet ugyanis, de kapni?...

•

Ma még a piacokon csillagászati árakat kérnek az eladók, hiszen jön az új kocsi, minden fillér számít. Annál is inkább, hiszen azért rendelték meg az ügyesebbek két-három éve a Ladát, hogy három-négy éves kocsijuk árán most megkaphassák az újat. Csakhogy már nem kapják meg a kért összeget. Csökkent ugyanis a szabadpiaci kereslet — hiszen egyre többen kezdik új kocsival autós-mivoltukat. S ma már inkább csak kérni lehet csillagászati összeget három-négy éves autókért, de kapni nem.

Mostanában sokszor meglepődik az ember, ha nem a kért, hanem végül is a kapott árat hallja. A három-négy éves, vagy annál öregebb kocsik immár valóban reális áron cserélnek gazdát, vagyis nagyjából annyiszor tíz százalékkal olcsóbban, ahány éves az autó. S ha így alakulnak a szabadpiaci árak, akkor ez végül is tisztességesnek és reálisnak mondható. Ez alól egyetlen kivétel van: az új, a legföljebb egyéves kocsi, amiért ma még valóban megadják a csillagászati összeget is, hiszen az egy évnél fiatalabb kocsi eladása után járó „büntető"-illetéket is a vevő fizeti meg végső soron. De hát akinek pénze van, s gyorsan akar új kocsihoz jutni, az szívesen választja ezt a megoldást, s szívesen fizet az új árnál harminc, vagy akár negyven százalékkal többet. Igaz, ez már más kategória. Ha valaki új kocsit ad el, túlzottan kilóg a lóláb, hogy csak nyerészkedni akart a bolton, az autóvásárláson. S az ember elgondolgozik azon, mennyivel jobb lenne, ha a 30—40 százalék többletet esetleg a Merkur zsebelné be az autó soron kívüli szállításáért — mint az néhány környező szocialista országban bevett gyakorlat. Ezzel alighanem végképp bealkonyulna a szabadpiac „hiénáinak".

•

Igaz, alkonyul lassan így is. S ahogyan reálisabbakká válnak az árak a piacon, nyilván úgy csökken majd a Merkurra nehezedő nyomás, az új előjegyzések dömpingje, hiszen egyre többen jönnek majd rá: nem érdemes három-négy évenként kocsit cserélni. Csak ehhez is idő kell, amíg mindenkiben tudatosodik az immár útjára indult tendencia, hogy ne a kért csillagászati árakból induljanak ki az emberek, amikor előjegyeztetik az új autót, hanem azokból az árakból, amelyeket valóban ki is fizetnek a használt kocsiért.

Szávay István

Papa, vagy televízió?

A 4—6 éves amerikai gyermekek a nap több mint egyharmad részét töltik a televízió képernyője előtt. Egy nemrégiben Kaliforniában végzett felmérés szerint arra a kérdésre: „Kit szeretsz jobban, a papát vagy a televíziót?", a megkérdezett 4—6 éves gyermekek 40 százaléka válaszolta azt, hogy a „televíziót".

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

Ella István orgonaestje a Dómban (közreműködik Gregor József — ének, Ella Péter — orgona). Ma este 8 órakor.

Balázs Irén textilkiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, naponta 10—18 óráig.

Samu Géza szobrászművész kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, naponta 10—18 óra között.

Alföldi festők kiállítása a Gulácsy Lajos Teremben. Megtekinthető 9.30 és 17.30 között.

A 19. Szegedi Nyári Tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában, naponta 10—19 óra között.

Medgyessy Ferenc-emlékkiállítás a November 7. Művelődési Központban, megtekinthető naponta 10—18 óra között.

Kiss Roóz Ilona keramikusművész kiállítása a Juhász Gyula Művelődési Központban, mindennap 10—18 óra között.

Váró Márton szobrászművész kiállítása a Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában, naponta 10—18 óra között.

A Szegedi Szabadtéri Játékok húsz éve. Kiállítás a Móra Ferenc Múzeum dísztermében, valamint a múzeum állandó kiállításai.

A Víz előtti Szeged, a Somogyi-könyvtár kiállítása, naponta 10—18 óra között.

Hajdú-Bihar megye népművészete. Kiállítás a szőregi Tömörkény István Művelődési Házban, hétfő kivételével naponta 10—12 és 14—18 óra között.

Swanilda: Margarita Drozdova

Azt hiszem, a hozzá hasonló művészekről mondják: született balerina. Hisz minden úgy történt, ahogy a „nagykönyvben meg vagyon írva". Kisgyerekkorától táncolt, a szokásos szülői-rokoni kérdésre: mi leszel, ha nagy leszel? — sohasem tévesztette a választ. Természetesen: balett-táncosnő.

Még szakközépiskolás volt, 19 éves: a Sztanyiszlavszkij és Nyemirovics-Dancsenko színházban eltáncolta Odette-Odiliát. Természetesen megvolt a helye az együttesben, rögtön a tanulmányai befejezése után. És következtek a főszerepek. A legkedvesebbek között a *Hamupipőket* említi, a *Don Juan* Annáját. 1967-ben Párizsban táncolt, a nagyhírű fesztiválon, ahol a legjobb szólótáncosnőnek jár az *Anna Pavlova*-díj. Megkapta. Négy éve érdemes művész.

Az arca mosolygós-szerény, nagyon fiatalos. Karcsú, légies termet. Van a lényében valami zárkózottság, tartózkodás. Megjelenésével kíváncsiságot ébreszt: lehet valami titka a művésznek, aki 19 éves kora óta csupa főszerepet táncol?

— A mi szakmánk teljes embert követel. A férjem is a színházban táncol, nem okozhat családi konfliktust, hogy szinte nincs szabad időm. A magánélet kiegyensúlyozottsága azonban nem a legfontosabb feltétel, hogy az enyémhez hasonló pályát fusson be egy táncos. A tehetség az első, amely azonban nem valami misztikus, megfoghatatlan dolog. Roppant munkabírás, a szakma tudatos elsajátítása és szeretete nélkül mit sem ér.

— *Úgy tudom, Szeged után szabadságra mennek, mégis lesz szabad idő...*

— Utazunk, járjuk a tájat, majdnem mindegy, hogy hegyeket vagy síkságokat, fő, hogy kötetlenül, a természeti szépségek vonzását követve. És olvasni szeretek, főként *Tolsztojt*.

— *Ismeri már az új szezonra szóló feladatait?*

— Hogyne. Várjon csak, gondolkodnom kell, mikor is érkezünk vissza a pihenésből... Szóval szeptemberben még nyaralás, ha jól emlékszem, csak decemberben kezdjük próbálni az új darabot. *Alekszej Csicsinadze* koreográfiája egy indiai legendát dolgozott fel. Szép feladatom lesz benne, a szerep különleges mozgásokat igényel.

— *Körülnézett már Szegeden?*

— Ez a mai programom, eddig csak a dóm terét láttam. Gyönyörű környezetben van a színpad, ennek megörültem, mert általában a természet- és emberalkotta szépségek inspirálóan hatnak rám. Lehet, hogy furcsán hangzik, de ez a kissé egyenetlen padló a színpadon sokkal kevésbé zavar, mintha holmi hétköznapi környezetben kellene fellépnem.

Sulyok Erzsébet

Franz: Vagyim Tyegyejev

Royal Szálló, hall, nyári délután. Vékony, kisportolt alakú nők és férfiak érkeznek, oroszul beszélnek. *Vagyim Tyegyejev* hajszálpontosan fél 4-kor, a megbeszélt időpontban ül asztalunkhoz. Amint szerepe kerül szóba, megváltozik. Rendkívül figyelmezettnek tűnő egyénisége felenged, látni, nemcsak szívesen, örömmel is beszél róla.

— Franz alakját rendkívül kellemes dolog megeleveníteni. Fiatal, gondtalan ember, kicsit nemtörődöm, olyasféle, aki — mint mondani szokás — könnyen jön-megy a világban. Nem, egyáltalán nem zavar ez, teljesen összeegyeztethetőnek találom a saját egyéniségemmel. A táncművészetnek egyébként is hatványozottabban kell alárendelnie magát a koreográfiának, még a legfontosabb szerepben is. Mivel a Coppéliában igen sokféle karakter található, nem az a legfontosabb, hogy éppen egy könnyelmű fiatalember vonja magára a figyelmet.

— Természetesen Franz főszereplő. Aki a második vagy a negyedik sorban táncol, persze, nem látják, nem figyelik annyira. Felelősségteljes munka. Sokat „szólózok", sokat vagyok egyedül vagy csak néhányadmagammal a színpadon, jobban figyelnek tehát, kritikusabban ítélnek meg. S ez a tény már nemcsak hiúsági vagy presztízskérdést jelent. A szakma iránti követelmények nőnek így különösen nagyra, viszont a feladatok végső soron mindenki számára egyformák. Ezért ettől még nem nagyobb az én felelősségem a többiekénél, hiszen főszerepet táncolok ugyan, de a maximális rendezői-koreográfiai követelmények együttesben mindig arányosan oszlanak el. Igen, a színpad méretétől is függetlenül... Többet kell mozogni, hogyne, de a megkötések azonosak maradnak. A zene ugyanaz, s csak ugyanazokat a koreográfiai elveket vihetem végig itt is... Kicsit föl kell nagyítani a mozgást mindehhez, de..., de a többit majd az előadáson meglátja.

— Nehéz Magyarországon balettben fellépni... A magyar balett színvonala közismerten magas, értő, szigorú kritikára számíthatunk. Én mindenesetre nagyon örülök, hogy Franzot valósíthatom meg magyar színpadon, ezt a fiatal, számomra különösen kedves figurát. Kár is a felelősségről többet beszélni. A balett az én életemben a legfontosabb dolog.

Domonkos László

A Muzsikáló udvaron

Madrigálok, sanzonok

A Muzsikáló udvar kedd esti vendége a *Budapesti Madrigálkórus volt*. A lassan komoly nemzetközi múlttal rendelkező együttes izgalmas színfoltja zenei életünknek (Szegeden utoljára két éve vendégszerepeltek), fellépéseik méltán váltanak ki jelentős érdeklődést és visszhangot. A kórust másfél évtizede hívta életre *Szekeres Ferenc* — aki jelenleg is vezetőjük, szervezőjük — s akkoriban zeneakadémiai növendékek alkották gerincét. Noha utánpótlásukat változatlanul elsősorban a főiskolások garantálják, ma már felhívatalos együttesként járják az országot-világot: havonta három-négy koncertet adnak.

A külön-külön is kitűnő hangú énekesek közös muzsikálása egységesen hangzó, szép produkció. Szegedi hangversenyük műsora a legsajátosabb profiljukat tükrözte: javarészét XVI. századi szerzők művei alkották, ezek közül is vezető helyet foglalt el a madrigál és a sanzon (főként francia, olasz és angol szerzőktől), de hangot kapott a barokk zene, sőt ráadásban a magyar népdalfeldolgozás is. Rajtuk kívül pillanatnyilag nincs még egy olyan együttesünk — sem hangi kvalitásokban, sem létszámban —, amely erre a fajta muzsikálásra specializálódhatna, viszont jogos igény, hogy a reneszánsz muzsikájának e nagyon gazdag — és nálunk eléggé elhanyagolt — területe is avatott előadásban szólaljon meg rendszeresen. Mostani fellépésük csúcspontjának talán *Banchieri* madrigálciklusának rendkívül színes, ötletes megszólaltatását éreztük, de tetszettek *Dowland, Pillkongton* és *Certon* dalai is.

A közreműködő *Fábián Márta* (cimbalom) és *Sztankovics Béla* (gitár) *Hugh Aston-, Diego Ortiz-* és *Vivaldi*-műveket játszott. Fábián Márta ma már nemzetközi hírnévnek örvend, fellépését ezért is vártuk fokozott érdeklődéssel; nagystílű cimbalomjátéka Sztankovics megbízható gitárkíséretével párosult. Kár, hogy a legértékesebb műben — Vivaldi: C-dúr duójában — még a ráadásban sem játszották teljesen hibátlanul az utolsó tételt.

T. Péter László

Emlék 1959-ből

A Szegedi Szabadtéri Játékok felújításának esztendejében neves külföldi vendégtársulat közreműködése emelte a szokásosnál ünnepibb hangulatot. A moszkvai Sztanyiszlavszkij és Nyemirovics-Dancsenko Színház balettje jött el hozzánk, s táncolta el Cesare Pugni Esmeraldáját — kirobbanó sikerrel, amit a képünk is tanúsít. A moszkvaiak tegnap este is vendégeink voltak a Játékokon, a Coppéliát mutatták be

Liebmann Béla felvétele